

33. Liikennelaitos

KATSAUS VUODEN 1969 PÄÄTAPAHTUMIIN

Helsingin julkisen liikenteen suunnittelun kannalta kaupunginvaltuuston päätös metron rakentamisesta oli tärkeä. Helsingin seudun suuri liikennetutkimus, joukkokuljetusliikennetoimikunnan mietintö sekä kaupunginvaltuuston periaatepäätös, jonka mukaan liikennelaitos on palvelulaitos, antoivat entistä enemmän mahdollisuuksia julkisen liikenteen kehittämiseen ja palvelutason parantamiseen. Näiden kysymysten johdosta pidettiin lukuisia neuvotteluja Helsingin seudun kokonaisliikenteen suunnittelemiseksi. Yhteistoiminta rautateiden kanssa saatiin entistä kiinteämmäksi esim. vaihtomahdollisuuksia lisäämällä. Työaikojen porrastusta voitiin toteuttaa käytännössä useiden koulujen ja työpaikkojen porrastettua työpäiväänsä jo vuoden alkupuolella.

Julkisen liikenteen järjestelyjä ja matkustajapalvelua haittaavina tekijöinä voitaneen mainita keskustasuunnitelman viivästyminen sekä kertomusvuoden alussa tapahtunut viisipäiväiseen työviikkoon siirtyminen. Tarkkaa tietoa matkustajamäärissä tapahtuneista muutoksista ei heti saatu, joten matkustajille ei kaikilla suunnilla pystytty välittömästi tarjoamaan riittävästi matkustusmahdollisuuksia. Tilanne saatiin korjatuksi kuitenkin melko pian.

Laskusuuntaus liikennelaitoksen matkustajamäärissä hidastui kevään aikana ja kääntyi syyskaudella noususuuntaan. Suurimpana syynä henkilöautojen käyttöön työ-

matkoilla lienee ollut kokonaisliikenteen ruuhkautuminen ja siitä aiheutuva julkisen liikenteen hidastuminen. Liikennelaitoksen lautakunnan ehdotuksesta saatiin Itäväylälle julkisen liikenteen kaistat molempiin suuntiin. Järjestely lisäsi idän suunnan julkisen liikenteen sujuvuutta. Laitoksen muut ehdotukset, kuten julkiselle liikenteelle varatut kadut keskustassa, liikennejärjestelyt Hämeentiellä ja Mannerheimintiellä sekä eräät terminaalit, ovat vielä toteuttamatta.

Vaikka laitosta ei enää velvoitettu pyrkimään itsekannattavuuteen, kiinnitettiin kaikissa ratkaisuisa huomiota taloudellisuuteen. Kalustohankinnoissa pyrittiin taroituksenmukaisiin ratkaisuihin myös kuljettajarahastuksen laajentamista silmällä pitäen. Kalustohankintojen ja kalustoon asetettujen vaatimusten yhdenmukaistamiseksi käytiin yhteisiä neuvotteluja Tampereen ja Turun liikennelaitosten edustajien kanssa.

Kuljettajarahastusta laajennettiin esikaupunkilinjoilla niin, että vuoden päättyessä rahastajarahastus oli käytössä vain pohjoisen ja idän suunnissa erällä linjoilla. Radiopuhelimia lisättiin linja-autoihin ja radiopuhelintoimintaa yleensäkin tehostettiin.

Liikennelaitoksen lautakunta ja Tampereen liikennelautakunnan edustajat neuvottelivat Helsingissä julkisen liikenteen hoitamiseen liittyvistä kysymyksistä.

Kertomusvuoden aikana astui voimaan liikennelaitoksen uusi organisaatio, joka merkitsi toiminnalle entistä suurempaa joustavuutta ja suorituskkyä. Vuoden lopussa siirtyivät lähes kaikki laitoksen konttorit Ilmalaan, joten laitoksen koko johto ja useimmat toimistoyksiköt pääsivät samoihin konttoritiloihin. Tällainen keskittäminen on tuloksellista laitoksen koko toiminnan kannalta.

Aktiivista tiedotustoimintaa harjoitettiin lehdistön, radion ja TV:n avulla mahdollisuuksien mukaan. Liikennelaitos järjesti kaupunginvaltuutetuille, kaupungin johtaville virkamiehille sekä julkisen sanan edustajille tutustumiskäynnin Ruskeasuon ja Koskelan varikoille sekä sen jälkeen tiedotustilaisuuden Kallion virastotalossa. Sinne oli järjestetty myös liikennelaitoksen toimintaa selostava näyttely.

Henkilökunnan ja johdon välisiä keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia pidettiin runsaasti. Keskustelujen avulla pyrittiin selvittämään pulmakysymyksiä ja kehittämään yhteishenkeä.

Matkailijapalvelun tehostamiseksi parannettiin raitiolinjan 3T reittikuulutuksen teknistä tasoa. Myös Korkeasaaren lautta varustettiin magnetofonilaittein kuulutus-ten ja viihdemusiikin esittämistä varten. Matkailukaudeksi laitos hankki erityisen auton turistipalvelun hoitamista varten. Tehtävään osallistui kaksi yhteisesti kaupungin matkailutoimiston kanssa palkattua opasta. Heidän tehtävänä oli opastaa matkailijoita kaikissa liikennelaitoksen toimintaa koskevissa kysymyksissä sekä jakaa

Helsinkiä ja erityisesti liikennelaitosta koskevaa tiedotusaineistoa.

Työturvallisuustoimintaa kehitettiin edelleen. Syksyllä pidettiin kaksipäiväiset työturvallisuuskurssit näyttelyineen. Työturvallisuuskilpailu jatkui kuudetta vuotta ja vuoden lopussa todettiin tapaturmien määrän laskeneen 19 % edellisen vuoden keskiarvosta.

Laitoksen sisäisenä aktiona pantiin toimeen »Liikenneturvallisuutta Lokakuuhun» -kampanja, josta saatuja kokemuksia on tarkoitus käyttää hyväksi seuraavan vuoden vastaavassa rynnäkössä.

Henkilökunnan harrastustoimintaa tuettiin sekä taloudellisesti että erilaisin toimenpitein. Laitos ja sen henkilökuntajärjestöjen edustajat järjestivät yhteisesti kunnonkohennusrynnäköä, joka kesti koko vuoden kesälomakuukausia lukuun ottamatta. Osallistuminen oli varsin runsasta.

Liikennelaitoksen Nais- ja Mieslaulajat pitivät keväällä onnistuneen konsertin Aikamiehet-lauluyhtyeen kanssa. Vuoden 1969 lopussa järjestettiin vuoden aikana eläkkeelle siirtyneelle henkilökunnalle edellisen vuoden tapaan juhlatilaisuus kahvitarjoiluineen.

Vuoden lopulla liikennelaitos teki aloitteen julkisen liikenteen yhteistyön kehittämiseksi Helsingin kaupungin alueella, tariffien yksinkertaistamiseksi ja kuljetuspalvelun parantamiseksi. Aloite jäi kuitenkin päättävien elinten harkittavaksi.

LAITOKSEN TALOUS

Laitoksen taloudellinen tulos vuodelta 1969 osoittaa 25 636 489,21 markan suuruista tappiota, kun ei oteta huomioon laitokseen sijoitettua pääoman korkoa. Edellisen vuoden tulokseen verrattuna kasvoi tappio 1 521 383,09 markkaa.

Vuoden 1969 menot olivat 95 948 828,20 markkaa, mikä merkitsi 1 249 401,34 markan lisäystä edelliseen vuoteen.

Menojen kasvun aiheuttivat:

— Kvston hyväksymä vakauttamissopimuksen mukainen palkkauksen yleis-tarkistus 1.1.1969 lukien, mikä lisäsi varsinaisia palkkamenoja, sunnuntai-ym. korvauksia ja sosiaalimenoja yhteensä noin 2,24 mmk.

— Linja-autokannan kasvu, mikä lisäsi pääoman poistoja noin 0,82 mmk.

Muiden menojen osalta saatiin säästöä, joista mainittakoon eläkemenojen pienentyminen 1,32 mmk:lla kaupungin siirtyessä vuoden 1969 alussa uuteen veloitusjärjestelmään.

Varsinaiset tulot olivat 70 312 338,99 markkaa, mikä on 271 981,75 markkaa eli 0,39 % edellisen vuoden tuloja vähemmän. Tulojen pienenemisen aiheutti matkustajamäärän alentuminen 1,10 %:lla.

Eri toimintamuotojen menot ja tulot käyvät ilmi laitoksen tilinpäätöstaseista.

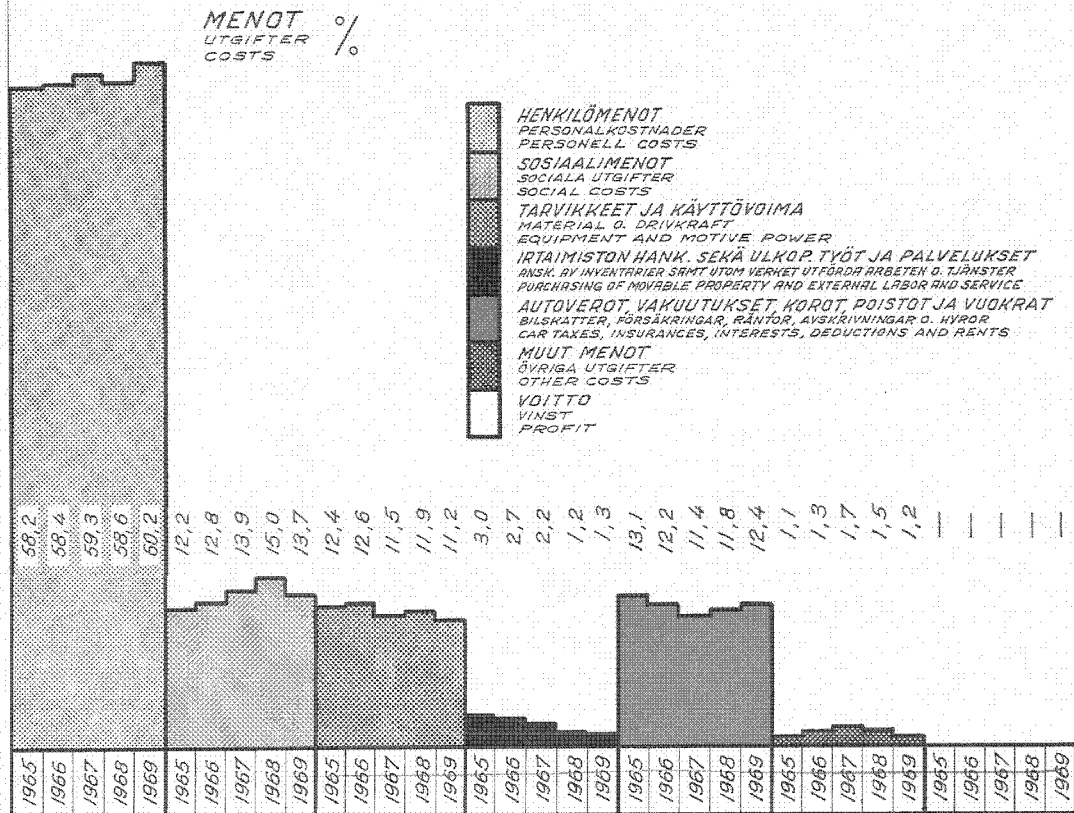
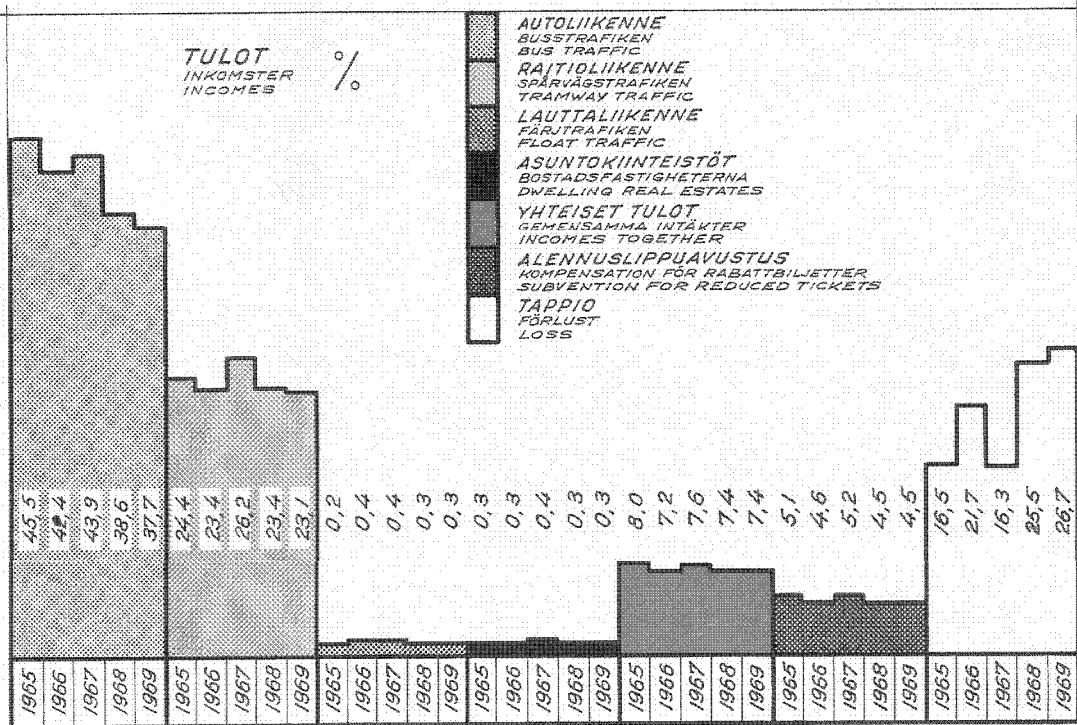
LIKENNELAITOKSEN PROSENTUAALISET TULOT JA MENOT VUOSINA 1965—1969

Tulot %	1965	1966	1967	1968	1969
Raitiliikenne	24,4	23,4	26,2	23,4	23,1
Autoliikenne	45,5	42,4	43,9	38,6	37,7
Lauttaliikenne	0,2	0,4	0,4	0,3	0,3
Asuntokiinteistöt	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
Yhteiset tulot	8,0	7,2	7,6	7,4	7,4
Alennuslippuavustukset	5,1	4,6	5,2	4,5	4,5
Tappio	16,5	21,7	16,3	25,5	26,7
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Menot %	1965	1966	1967	1968	1969
Henkilömenot	58,2	58,4	59,3	58,6	60,2
Sosiaalimenot	12,2	12,8	13,9	15,0	13,7
Tarvikkeet ja käyttövoima	12,4	12,6	11,5	11,9	11,2
Irtaimiston hankinta sekä ulkopuoliset työt ja palvelukset	3,0	2,7	2,2	1,2	1,3
Autoverot, vakuutukset, korot, poistot ja vuokrat	13,1	12,2	11,4	11,8	12,4
Muut menot	1,1	1,3	1,7	1,5	1,2
Voitto	—	—	—	—	—
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

LIIKENNELAITOKSEN TULOT JA MENOT VUOSINA 1965—1969

TRAFIKVERKETS INKOMSTER OCH UTGIFTER ÅREN 1965—1969
INCOME AND EXPENSES OF HELSINKI CITY TRANSPORT 1965—1969

OMAISUUSTASE 31. PÄIVÄNÄ JOULUKUUTA 1969

Vastaavaa:	mmk	mmk
Varsinainen omaisuus		
Rahoitusomaisuus		
Kassavarat	0,07	
Tilisaatavat	0,24	
Ennakkomenot	0,40	0,71
Vaihto-omaisuus		
Varastot		4,25
Käyttöomaisuus		
Maa-alueet	4,19	
Rakennukset	26,08	
Tarkastusasemat ym.	0,05	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8,11	
Poistonalainen irtain omaisuus	38,05	
Arvopaperit	0,16	
Keskeneräinen omaisuus	0,99	77,63
Siirtyvät erät		
Nostamattomat määrärahat		10,09
Ylimääräinen omaisuus		
Vieraat pankkitalletukset		0,01
Tilivuoden tappio		25,64
		<u>mmk 118,33</u>
Vastattavaa:		
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Tilivelat	3,76	
Ennakkotulot	0,03	
Talletetut vieraat varat	0,03	
Konttokuranttivelka	26,79	30,61
Pitkäaikainen		
Pääomavelka kaupungille		77,63
Siirtyvät erät		
Vapaina siirtyvät määrärahat	4,51	
Sidottuina siirtyvät määrärahat	5,58	10,09
		<u>mmk 118,33</u>

Omakustannusperiaatteen mukaan, jolloin käyttöomaisuuden korko laitokseen sijoitetulle pääomalle on laskettu 6 %:n mu-

kaan, olisi laitoksen tulos ollut tappiota mmk 30,52.

TULOSTASE 31. PÄIVÄNÄ JOULUKUUTA 1969

KULUT

Varsinaiset kulut:

Hallinto ja yhteiset	mmk	mmk
Palkat ja palkkiot	4,92	
Sosiaalimenot	1,74	
Tarvikkeet ja käyttövoima	0,29	
Irtaimiston hankinta sekä ulkopuoliset työt ja palvelukset	0,50	
Vuokrat ja vakuutukset	0,24	
Korot	0,80	
Käyttöomaisuuden poistot	0,19	
Muut kulut	0,82	9,50
Raitioliikenne		
Palkat	20,17	
Sosiaalikulut	4,28	
Tarvikkeet ja käyttövoima	3,46	
Irtaimiston hankinta sekä ulkop. työt ja palvelukset	0,25	
Vakuutukset, autoverot ja vuokrat	0,20	
Käyttöomaisuuden poistot	2,34	30,70
Autoliikenne		
Palkat	32,44	
Sosiaalikulut	7,09	
Tarvikkeet ja käyttövoima	6,97	
Irtaimiston hankinta sekä ulkop. työt ja palvelukset	0,40	
Autovakuutukset, -verot ja vuokrat	2,17	
Käyttöomaisuuden poistot	5,89	
Muut kulut	0,26	55,22
Lauttaliikenne		
Palkat	0,20	
Sosiaalikulut	0,05	
Tarvikkeet ja käyttövoima	0,01	
Irtaimiston hankinta sekä ulkop. työt ja palvelukset	0,05	
Käyttöomaisuuden poistot	0,01	0,32
Asuntokiinteistöt		
Palkat	0,03	
Sosiaalikulut	0,01	
Tarvikkeet ja käyttövoima	0,04	
Ulkopuoliset työt ja palvelukset	0,09	
Käyttöomaisuuden poistot	0,04	0,21
		<u>mmk 95,95</u>

TUOTOT

Varsinaiset tuotot	mmk	mmk
Raitioliikenne		22,15
Autoliikenne		36,16
Lauttaliikenne		0,32
Asuntokiinteistöt		0,28
Muut tuotot		
Yhteiset lipputuotot		
Koululais- ja invalidiliput	2,49	
Virkamiesliput	0,75	
Muut yhteiset liput	1,39	4,63
Sekalaiset tuotot		2,48
Kaupungin alennuslippuavustus		4,29
Tilivuoden tappio		25,64
		<u>mmk 95,95</u>

VARASTOJEN KEHITYS

OMAT VARASTOT 1.1.1969 4 010 224,87

Ostot v. 1969

— varastoon	7 165 954,36	
— kaupintavarastosta	1 260 974,28	
— itse tehdyt tarvikkeet	486 296,22	
— dieselöljyn varmuusvarasto	880 500,—	9 793 724,86

Kulutus v. 1969

— varastosta	9 057 583,61	
— itse tehdyt tarvikkeet	381 186,76	
— epäkurantin tavarain poisto	116 749,64	9 555 520,01

OMAT VARASTOT 31.12.1969

Varsinainen varasto	2 849 865,93
Varmuusvarasto (tarvikkeet ja dieselöljy)	1 398 563,79
	(4 248 429,72)

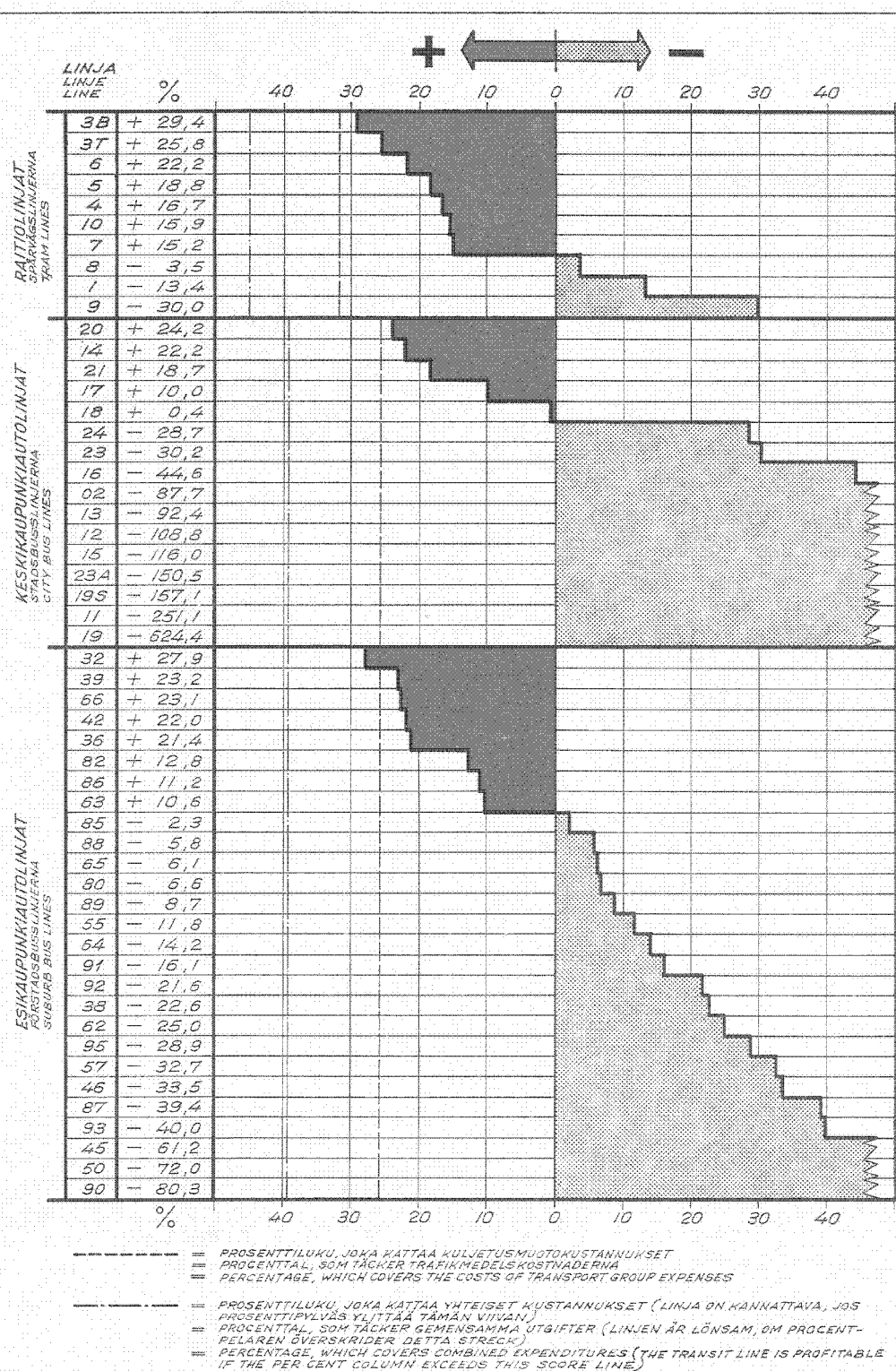
OMAT VARASTOT 31.12.1969 4 248 429,72

Varsinaisen varaston arvo on pienentynyt mk 22 200 eli 0,8 % ja vuotuisen kierronopeus on ollut 3,31 sen ollessa edellisenä vuonna 3,06 ja sitä edellisenä vuonna 2,16.

Varmuusvaraston arvo on noussut

mk 260 406, mikä johtuu siitä, että vuoden vaihteessa oli varastossa vielä 136 286 markan arvosta v. 1968 hankittua dieselöljyn varmuusvarastoa v. 1969 hankitun uuden varmuusvaraston lisäksi. Myöskin tarvikkeita ja varaosia on hankittu lisää varmuusvarastoon kertomusvuoden aikana.

LIKENNELAITOKSEN LINJOJEN KATETUOTTOPOSENTIT V. 1969

TRAFIKVERKET'S LINJERS TECKNINGSBIDRAGSPROCENT ÅR 1969
PERCENTAGE BREAK-EVEN AMOUNT OF HELSINKI CITY TRANSPORT LINES 1969

LIIKENNE

Matkustajien kokonaismäärä oli 129,3 milj., joista yhteisten matkojen osuus 18,4 milj. eli 14,2 %.

Matkustajien kokonaismäärän vähennys

edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 1,4 milj. eli 1,1 %.

Vuoden aikana ajettiin liikenteessä kaikkiaan 34,3 milj. kilometriä eli 0,65 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

AUTOLIIKENNE

Autoliikenteen matkustajamäärä oli 63,4 milj. vähennys vuoteen 1968 verrattuna noin 1,1, milj. matkaa eli 1,7 %. Ajokilometrejä kertyi 26,3 milj. km., joten vähennys edellisestä vuodesta merkitsee noin 0,72 %:n supistumista.

Vuoden alussa arkipäivien tungosaikaliiikenteessä oli 429 diesel- ja 17 johdinautoa,

kesällä 364 diesel- ja 12 johdinautoa, vuoden lopussa 433 diesel- ja 17 johdinautoa.

Yksityisiltä liikennöitsijöiltä vuokratuilla autoilla ajettiin 10 826 km päiväliikennettä Suomenlinnaan jäätietä pitkin linjatunnuksin 02. Liikennöiminen aloitettiin 12.2. ja päättyi 5.4.1969.

Linjoilla tapahtuneet muutokset

23. 1. Itsepalvelulaitteet otettiin käyttöön autolinjoilla 21 ja 21V

4. 6. Kuljettajarahastus aloitettiin autolinjoilla 82, 82V ja 93.

Linjan 17A reittiä Merikatu—Aleksis Kiven katu—Alppila jatkettiin tungos aikoina, arki- ja lauantapäivisin Pasilan rautatieasemalle.

Linjoihin 50 ja 50A tehtiin yhteisen osan reittimuutos Alppilassa seuraavaksi: Aleksis Kiven katu—Inkoonkatu — Porvoonkatu — Karjalankatu jne.

Linjan 50A reittiä jatkettiin ruuhka-aikoina Sörnäisistä Herttoniemen teollisuusalueelle ja Roihuvuoreen (reittiä 82V).

7. 8. Linjojen 91 ja 95 reitti muutettiin kulkemaan Puotinharjun kautta.

1. 9. Linjan 82V reittiä jatkettiin Vartiokylän teollisuusalueelle.

Linjalla 90 lopetettiin liikennöinti iltapäivisin.

21. 9. Linjalta 13/13S lyhennettiin reitti-osa Kauppatori—Marian sairaala.

Linjan 95/95N reittiä jatkettiin noin 1 400 metriä Vartioharjussa Kiviportintietä Riskutien kulmaan.

22. 9. Linja 19 jatkettiin Marian sairaalan luo.

30.12. Uusittu Lauttasaaren silta luovutettiin liikenteen käyttöön. Lauttasaaren linjat siirtyivät kokonaan uusitulle sillalle liikennöimään seuraavia reittejä:

linja 20 Erottaja — Lauttasaari — Katajaharju
 » 20A Erottaja — Lauttasaari — Isokaari (tungosaikoina)
 » 20N Asema-aukio—Lauttasaari—Katajaharju
 » 21 Asema-aukio—Lauttasaari—teollisuusalue
 » 21V Asema-aukio—Lauttasaari—teollisuusalue (tungosaikoina)

Raitiovaunuliikenne

Raitiolinjojen matkustajamäärä oli 47,5 milj., vähennys vuoteen 1968 verrattuna noin 132 000 matkaa eli 0,28 %. Ajokilometrejä kertyi 8,04 milj. km, joten vähennys edellisestä vuodesta merkitsee noin 0,36 %:n supistumista.

Vuoden alussa arkipäivien tungosaikaliikenteessä oli 117 moottori- ja 77 perävaunua, kesällä 92 moottori- ja 43 perävaunua, vuoden lopussa 115 moottori- ja 74 perä-

vaunua. Liikenteessä olleesta kalustosta oli 76 moottori- ja 25 perävaunua 4-akselisia.

Toimintavuoden aikana ei tehty linjamuutoksia.

Liikennöintimuutos tehtiin 1.4., jolloin linjojen 1A, 4S ja 10S lauantailiikenne lopetettiin ja linja 9 supistettiin päättyväksi lauantaisin noin klo 15.00.

Lauttaliikenne

»Korkeasaari - Högholmen» moottorilautta suoritti aikana 10.5.—1.6. ja 7.6.—28.9. kaikkiaan 2 786 edestakaista vuoroa Korkeasaareen kuljettaen yhteensä 323 625 matkustajaa, joista aikuisia 222 332 ja lapsia 101 293.

Lisäksi suoritti lautta 362 edestakaista vuo-

roa Suomenlinnaan 2.6.—6.6. ja 29.9.—18.10. välisinä aikoina.

Yksityinen liikenteenharjoittaja on liikennöinyt MS »Terhillä» apuveneenä 449 edestakaista vuoroa Korkeasaareen.

Liikenteen suunnittelu

Laadituissa liikennesuunnitteluissa on käytetty hyväksi erilaisia kaupungin kehitystä koskevia tilastoja.

Kaikilla liikennelinjoilla laadittiin kuukausittain käyttösuunnitelma sekä kesä- ja talviliikennettä varten yksityiskohtaiset aikataulut. Suunnitelmissa pyrittiin ottamaan huomioon tehtyjen matkustajalaskentojen tulosten, eri vuoden- ja vuorokauden aikojen antamaa osviittaa matkustustarpeesta.

Liikennesuunnittelutoimisto suoritti erilaisia tutkimuksia ja liikennetarkkailuja, joiden perusteella tehtiin esityksiä liikenteen parantamiseksi. Kuukausittain seuratiin liikennesuunnitelman toteuttamista

liikenteessä ja päivittäin, vastasiko paikkatarjonta matkustajamäärää kuljetustason edellyttämällä tavalla.

Lauttasaaren liikenteen aikataulut muutettiin kokonaisuudessaan uusitun sillan luovutuspäivänä 30.12.69, jolloin linjat siirtyivät tälle reitille.

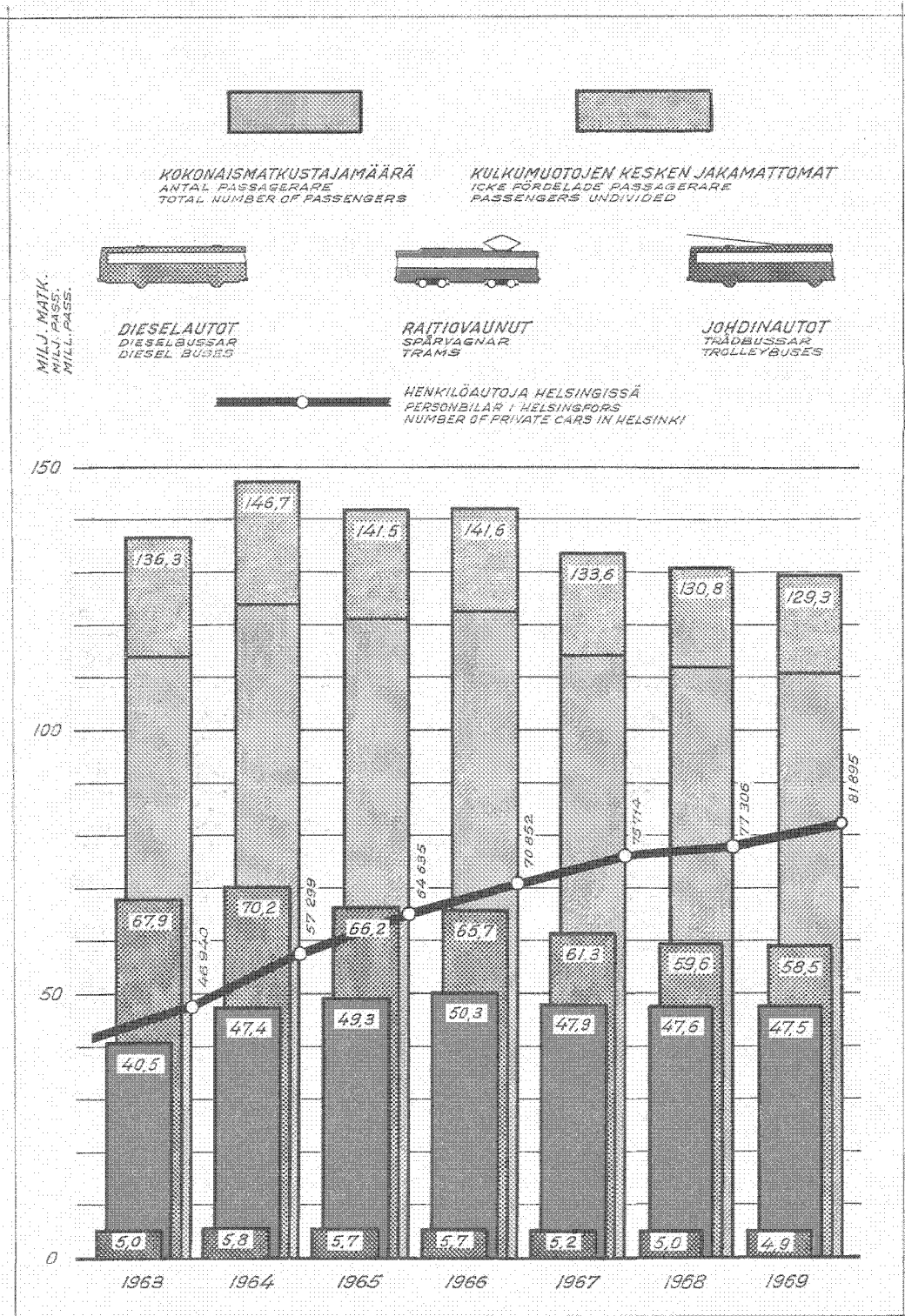
Vuoden 1970 tulevasta liikenteestä laadittiin ajokilometri- ja matkustajaennusteet, joissa pyrittiin ottamaan huomioon arvioiden matkustustarpeen muutoksia tulokseksi mahdollisimman tasainen kuormitus linjoittain.

Uusi lipputoimisto avattiin keskeiselle paikalle Hakaniemen Metallitaloon.
En ny biljettförsäljningsbyrå öppnades i det centralt belägna Metallhuset i Hagnäs.
A new ticket office was opened in the centrally situated Metallitalo building in Hakaniemi.

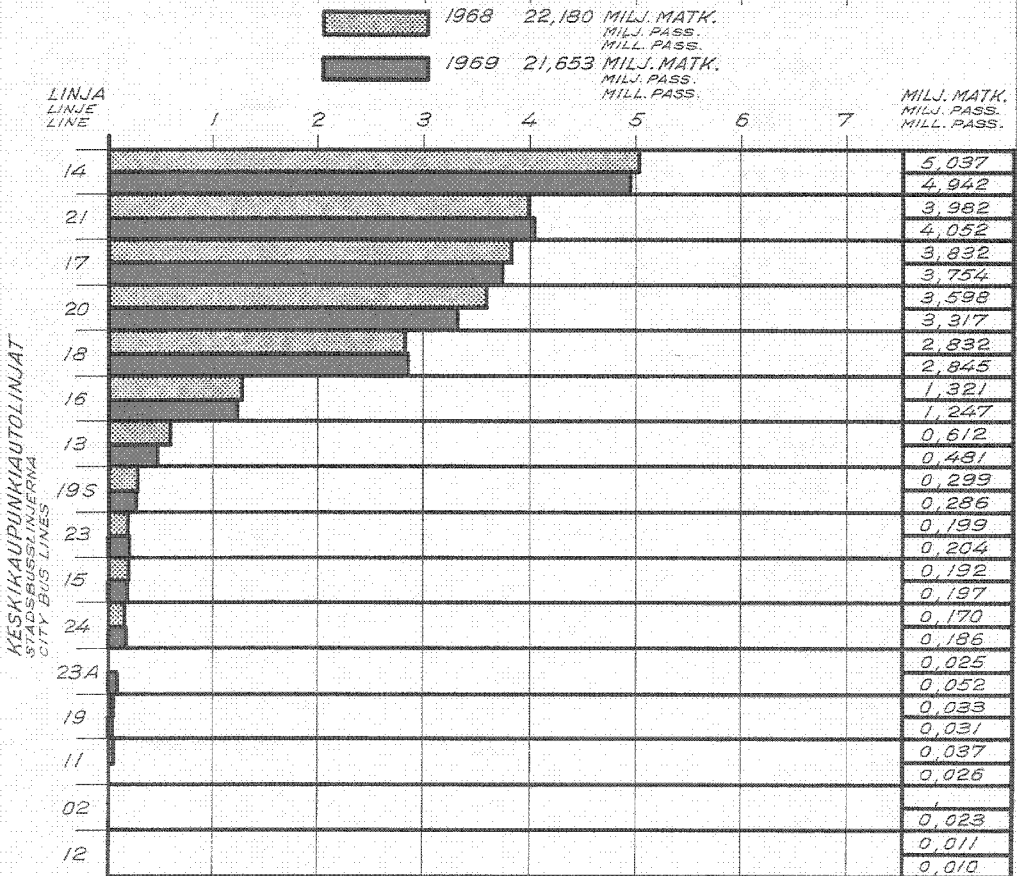
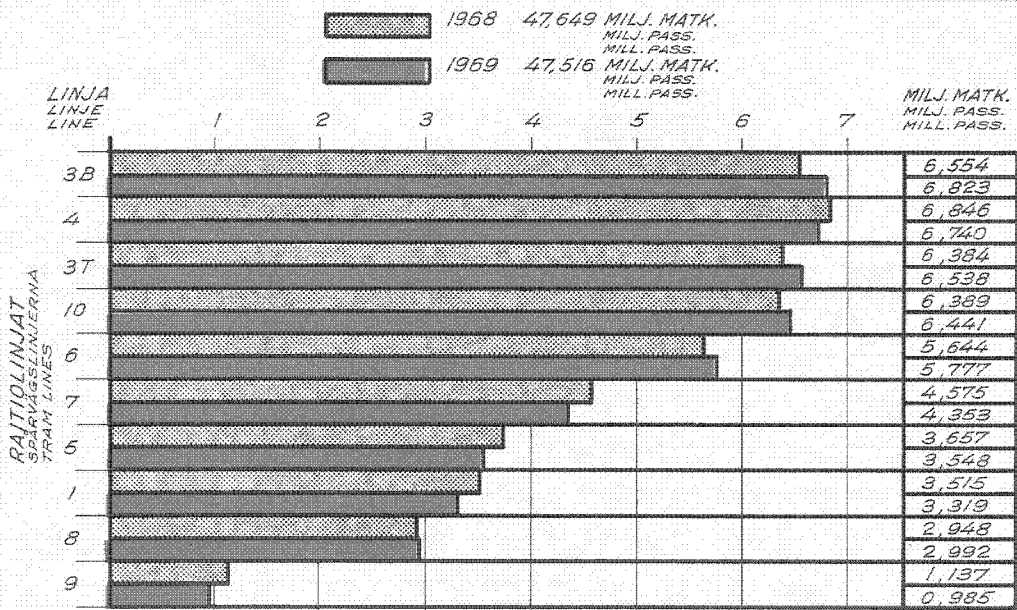
MATKUSTAJIEN JAKAUTUMINEN ERI KULKUNEUVOJEN KESKEN VUOSINA 1963—1969

PASSAGERARNAS FÖRDELNING PÅ DE SKILDA KOMMUNIKATIONSMEDLEN ÅREN 1963—1969
PASSENGER DISTRIBUTION FOR DIFFERENT VEHICLES 1963—1969

MATKUSTAJIEN LUKUMÄÄRÄ LINJOITTAIN VUOSINA 1968—1969

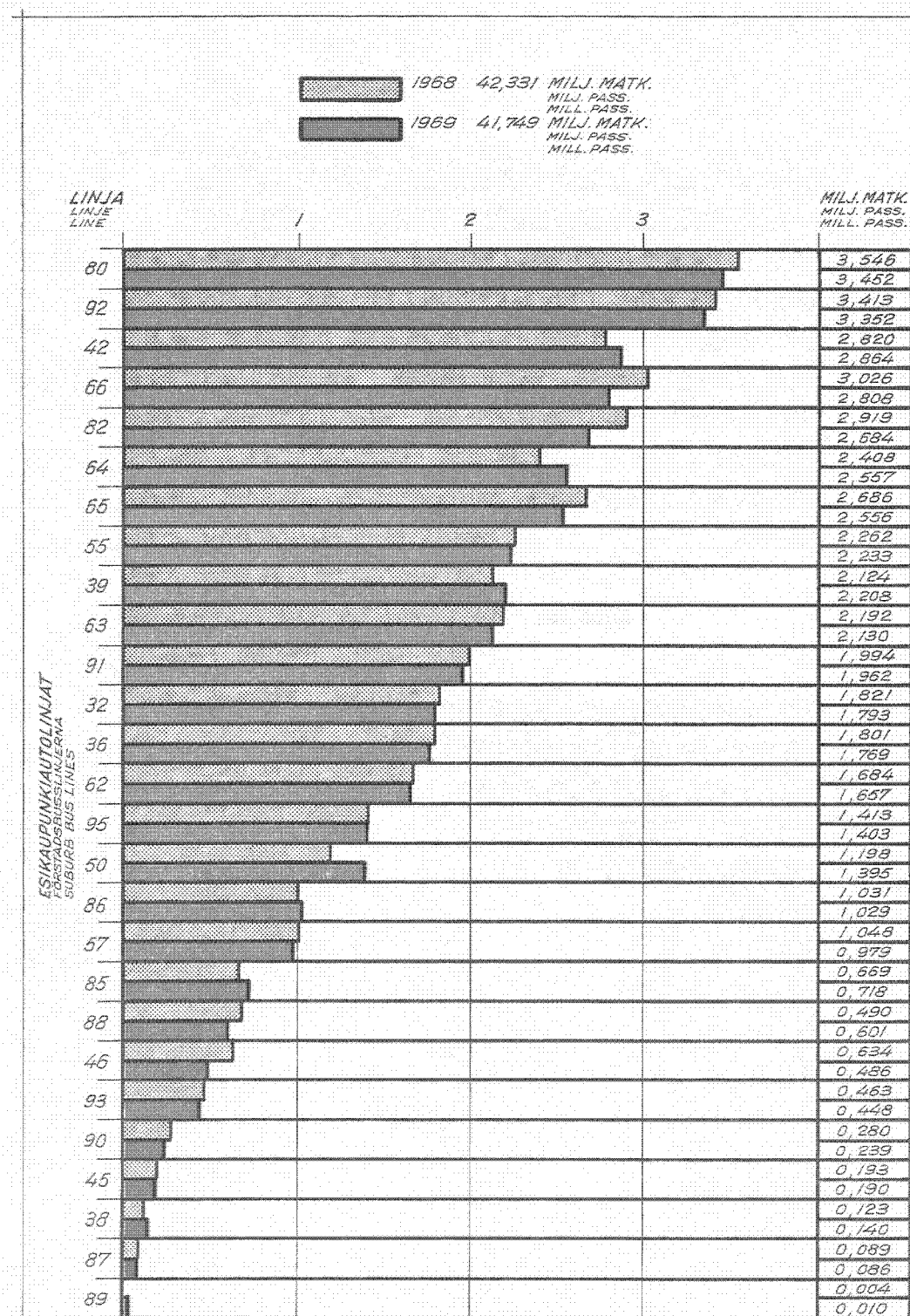
PASSAGERARANTALET LINJEVIS ÅREN 1968—1969
TOTAL NUMBER OF PASSENGERS PER ROUTE 1968—1969

MATKUSTAJIEN LUKUMÄÄRÄ LINJOITTAIN VUOSINA 1968—1969

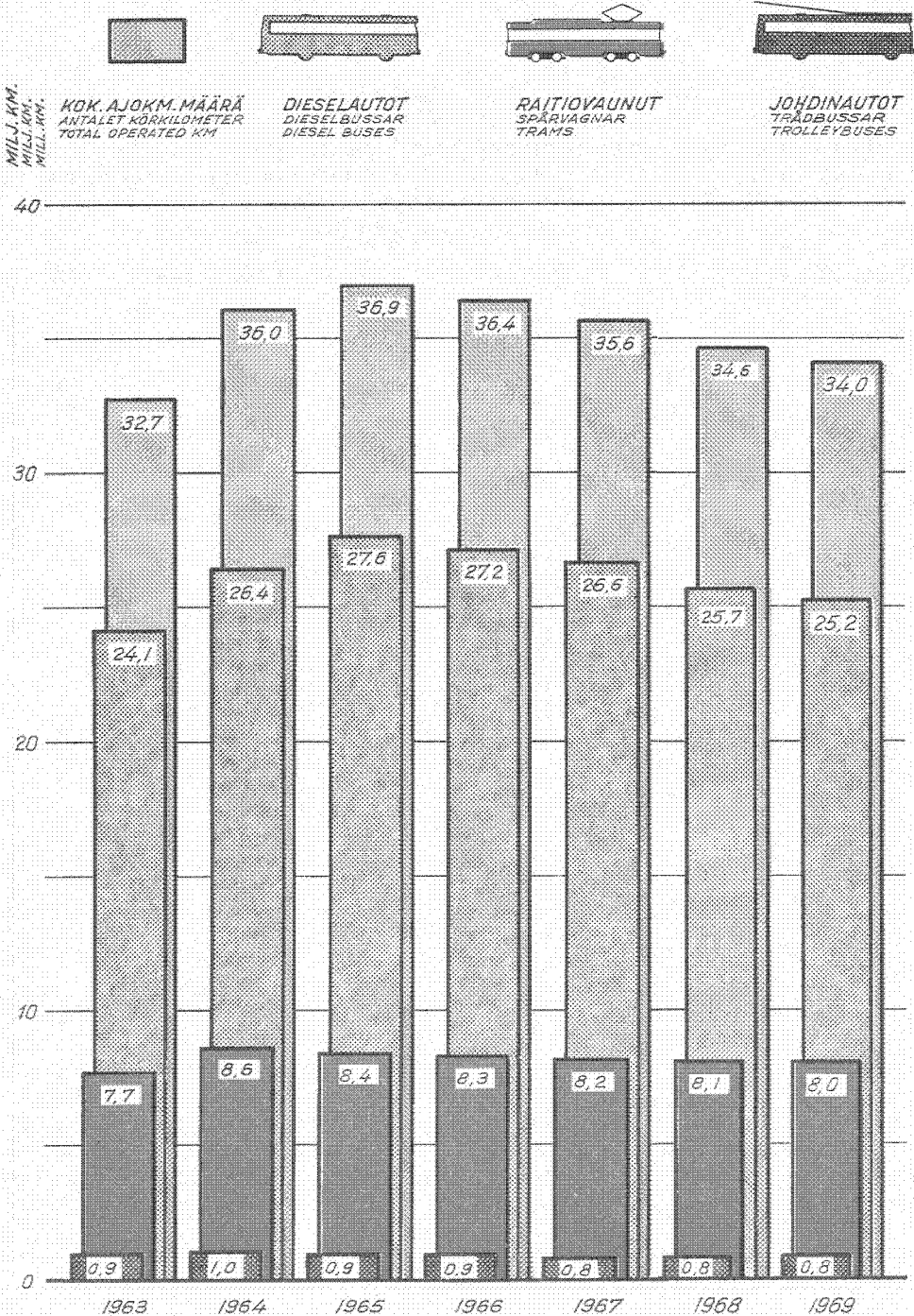
PASSAGERARANTALET LINJEVIS ÅREN 1968—1969

TOTAL NUMBER OF PASSENGERS PER ROUTE 1968—1969

AJOKILOMETRIMÄÄRIEN JAKAUTUMINEN VUOSINA 1963—1969

FÖRDELNINGEN AV ANTALET KÖRKILOMETER ÅREN 1963—1969
OPERATED KILOMETERS 1963—1969

LIIKKUVA KALUSTO

Liikkuvan kaluston kokonaismäärä väheni edelliseen vuoteen verrattuna johtuen uusien linja-autojen hankintojen ja vanhojen romutuksen ajoituksesta.

Raitiovaunukalusto väheni normaalin romutusohjelman puitteissa eikä uutta kalustoa hankittu. Myös yksi johdinauto hylättiin. Seuraavasta taulukosta ilmenee kaluston määrä viime vuosina.

Liikkuva kalusto	1965	1966	1967	1968	1969
Dieselautot:					
vuoden aikana saatu uusia	81	21	46	60	12
lukumäärä vuoden lopussa	543	543	560	596	588
matkailuautoja	1	1	1	1	1
Johdinautot:					
lukumäärä vuoden lopussa	23	22	22	22	21
Raitiovaunut:					
moottorivaunuja, 4-akselisia	111	111	111	111	111
moottorivaunuja, 2- »	83	79	77	76	69
perävaunuja, 4-akselisia	30	30	30	30	30
perävaunuja, 2- »	84	77	70	64	58
Alukset:					
moottorilautta »Korkeasaari - Högholmen» ...	1	1	1	1	1

Kaluston suunnittelussa ja hankinnassa pyrittiin edelleen kehittämään kaluston taroituksenmukaisuutta turvallisuuden ja kunnossapidon kannalta.

Kaikkiaan tilattiin 30 taakse sijoitetulla moottorilla varustettua kuljettajarahastuslinja-autoa, kaikki radiopuhelimen varustettuina. Valmistuksen vaiheittamisen vuoksi ennätettiin niistä saada käyttöön toimintavuoden aikana vain 12.

Liikennelaitoksella suoritettujen tutkimusten perusteella tultiin siihen tulokseen, että raitioliikennettä tullaan Helsingissä jatkamaan ja kehittämään. Tätä puolsivat taloudelliset ja ympäristötekijöihin liittyvät seikat sekä matkustajien mieltymys raitioliikenteeseen. Tämän johdosta ryhdyttiin toimenpiteisiin uusien nivelraitiovaunujen hankkimiseksi liikennelaitokselle.

LIKKUVAN KALUSTON JA RATOJEN KUNNOSSAPITO

Korjaustoimintaan liittyvänä tehtävänä eri varikkoalueilla ja ratatöissä on viime vuosina siirrytty suorituspalkkajärjestelmään, jota kehitetään edelleen. Tämä järjestelmä mahdollistaa rationaalisen toiminnan kehittymisen ja pyrkii osittain alentamaan kustannuksia.

Linja-autojen huolto- ja korjaustoiminta tapahtui edellisten vuosien tapaan Koskelan, Ruskeasuon ja Vartiokylän varikoilla sekä autokorjaamossa Ruskeasuolla. Koskelan varikko pidettiin hiljaisen kesäliikennekauden aikana suljettuna, jolloin henkilökunnan lomajärjestelyt voitiin suorittaa pääasiallisesti ilman sijaisten palkkaamista.

Kuljettajarahastusautojen puutteen poistamiseksi korjaamalla aloitettiin 25 auton sarjan normaalia suurempi peruskorjaustyö muuttamalla rahastajarahastusautoja kuljettajarahastusautoiksi. Näitä autoja valmistui liikenteeseen kertomusvuonna 4.

Tavanomaista korjaustoimintaa jatkettiin

ennakolta tehtyjen suunnitelmien mukaisesti.

Raitiovaunujen ja johdinautojen huolto- ja korjaustoiminta on tapahtunut edellisten vuosien tapaan Koskelan, Töölön ja Vallilan varikoilla sekä Töölön ja Vallilan korjaamoilla.

Rataverkoston kunnossapidon lisäksi suunniteltiin ja rakennettiin huomattavien liikennejärjestelyjen yhteydessä uutta rataa sekä suoritettiin tarpeelliset ajojohtotyöt mm. Rautatientorille, Kaivokadulle, Kaisaniemenkadulle ja Vilhonkadulle sekä Sturenkadulle. Erityistä huomiota kiinnitettiin betonirakenteiden kehittämiseen ja useille rataosuuksille rakennettiin koemielessä erilaisia betonirakenteita. Ratoihin asennettiin uusia sähköisiä vaihteenkääntölaitteita, vaihteiden sähkölämmityslaitteita sekä suunniteltiin ja asennettiin muitakin ratasähkölaitteita.

Tilastojen mukaan on rata- ja johdinverkoissa tapahtunut viime vuosina seuraavia muutoksia:

	1965	1966	1967	1968	1969
linjaraiteiden pituus	78 830	78 670	78 650	78 650	78 640
ratapiha- ja halliraitteiden pituus	14 290	14 290	14 290	14 290	14 290
uutta raidetta rakennettu tai vanhaa uusittu	1 000	2 130	2 330	2 800	2 980
ajojohtoverkon kokonaispituus	103 620	103 460	103 440	103 440	103 430
raitioteiden ajojohtoverkosto	93 120	92 260	92 940	92 940	92 930
johdinautojen ajojohtoverkosto	10 500	10 500	10 500	10 500	10 500

Liikkuvan kaluston ja ratojen kunnossapitotoiminnassa on suuri merkitys ollut kalustoon asennetuilla sekä kannettavilla radiopuhelimilla. Näiden samoin kuin rahastuslaitteiden korjaukset suoritettiin Vallilan korjaamon heikkovirtaosastolla.

Eri korjaamoilla on lisäksi suoritettu laitoksen omia tilaustöitä kuten pysäkkien

sadekatoksia, kaluston varaosia ja korjaamaitten, varikoitten ja toimistojen kalusteita. Vallilan korjaamolla toimivalla terveydellisistä syistä varsinaiseen työhönsä kykenemättömien kuntoutusosastolla suoritettiin leimauspihtien korjaukset sekä valmistettiin liikkuvaa kalustoa varten mm. paineletkut, suihkuttajaputket ja tiivistä.

Vuoden lopulla pääkonttori siirrettiin Hakaniemestä Ilmalaan. Vihdoinkin laitoksen kaikki toimistot olivat saman katon alla. Ulkopuolelle jäivät vain auto- ja rv-tekniikka, joiden sijainti lähempänä toimintakohteita on tarkoituksenmukaisempaa.

Vid årets slut flyttades huvudkontoret från Hagnäs till Ilmala. Nu är äntligen verkets alla byråer under ett tak. De enda undantagen är bil- och spårvagnstekniska byråerna vars läge närmare säten för verksamheten ansågs ändamålsenligare.

The main office was transferred from Hakaniemi to Ilmala toward the end of the year. After the move all the office units were finally situated under one roof. The only exceptions were the technical offices for busses and trams for which a site nearer to the centers of operation was considered more suitable.

RAKENNUSTOIMINTA JA -SUUNNITELMAT

Rakennustoiminta on ollut vilkasta. Kertomusvuoden aikana on ratatoimiston toimesta suunniteltu ja rakennettu useita eri kohteita, joista seuraavassa käsitellään muutamia huomattavampia.

Koskelan väestönsuoja valmistui ja tilat on osittain otettu rauhanomaiseen käyttöön. Väestönsuojan tilavuus on n. 3 000 m³.

Ruskeasuon autokorjaamon kellarikerroksen muutostyöt toteutettiin ja näin käyttöön saadut tilat n. 4 000 m² vuokrattiin kaupunginmuseon käyttöön.

Vuoden alussa valmistui ratatoimiston Koskelan sosiaalityötilat sekä hallintorakennukseen asukkaiden käyttöön tarkoitettu sauna.

Simonkentän tarkastusaseman rakennustyöt päästiin aloittamaan marraskuussa, uudet tilat saadaan käyttöön vuoden 1970 alussa.

Toimistojen Ilmalaan muuton johdosta vapautuneiden tilojen uudelleenjärjestelyä suunniteltiin ja töitä päästiin osittain aloittamaan. Mainittakoon, että Töölön hallintorakennuksen IV kerrokseen suunnitel-

tiin tilat laitoksen eri harrastuspiirejä varten ja III kerros tulee kunnostettavaksi nuorisotoimiston käyttöön.

Koskelan hallintorakennuksen III ja IV kerros on suunniteltu muutettavaksi asuinhuoneistoiksi.

Liikenneterminaaleja on alustavasti suunniteltu eri puolelle kaupunkia. Näistä mainittakoon Ruskeasuon, Rautatien, Suursuon ja Herttoniemen terminaalit.

Kaupunginhallitus on varannut laitokselle tontin Koskelan Ruutimäestä henkilökunnan asuintaloa varten.

Suunnitteluun päästään vuoden 1970 aikana.

Kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon liittyviä rakentamis- ja suunnittelutöitä on suoritettu runsaasti sekä eri varikoilla että asuinkiinteistöissä.

Lähtökohtana rakennussuunnitelmista mainittakoon erityisesti Töölön hallialueen saneeraus, asuinrakennus Töölönkatu 49:n saneeraus sekä aluelääkäripoliklinikkarakennuksen rakentaminen Ruskeasuon alueelle. Varhan hallialueelle on tarkoituksena rakentaa lisähallitilaa.

SOSIAALI- JA TIEDOTUSTOIMINTA

Sosiaalitoimien käyttömahdollisuuksia parannettiin eräin lisärakentein ja järjestelyin. Henkilökunnan asutuskysymyksissä avustettiin neuvoin, suosituksin sekä muin toimenpitein. Asunnon hankinta-asioissa toimitettiin yhteydessä asunnonjakotoimiston kanssa, samoin laitoksen vuokratoimikunnassa.

Ulkoiluviraston sekä oman henkilökunnan urheiluseura HLU:n kanssa jatkettiin kuntovoimistelukampanjaa ja sen ohella järjestettiin laitoksen henkilöstöä koskeva koko vuoden kunnonkohennusrynnäkö.

Henkilökunnan harrastusyhdistysjä tuettiin taloudellisesti avustuksin, kerho- ja koustiloja varaamalla sekä kuljetuksia järjestämällä.

Sosiaalitoiminnan puitteissa pidettiin lukuisia tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia. Niissä käsiteltiin mm. liikennelaitoksen osuutta Helsingin seudun ja Helsingin kokonaisliikenteessä, laitoksen ja yksityisten liikennöitsijäin yhteistoimintaa, metroon liittyviä kysymyksiä, matkustajapalvelua, kaluston hankintaa sekä laitoksen taloutta ja sosiaalitoimintaa.

Varsinainen laitosta koskeva tiedotustoiminta jakaantuu ulkoiseen ja sisäiseen tiedotustoimintaan.

Tärkein ulkoisen tiedotustoiminnan muoto on uutispalvelu, jonka kohteena ovat lehdistö, radio ja televisio. Lehdistöön ovat suhteet olleet aina kiinteät ja hyvät. Viime vuonna myös radio ja televisio käsittelivät monissa erikoisohjelmissaan liikennelaitosta ja sen toimintaa.

Lehdistölle toimitetaan lautakunnan ko-

kousten esityslistat ja siten kaikki tärkeimmät asiat tulevat julkisuuteen. Lisäksi lähetetään julkiselle sanalle runsaasti erilaista uutisaineistoa liikennelaitoksen toiminnasta. V. 1969 lähetettiin 64 uutista.

Suurehkoista matkustajiin kohdistuvista muutoksista ilmoitetaan kaupunginvaltuuston määräämissä ilmoituslehdissä. Ilmoituksia julkaistiin kertomusvuonna 18 kertaa.

Kaikkiin asiallisiin kirjoituksiin lehtien yleisön osastojen palstoilla vastataan. V. 1969 laadittiin 80 vastausta 192 kirjoitukseen.

Kertomusvuonna pidettiin 7.11. tiedotustilaisuus kaupunginvaltuutetuille, liikennelaitoksen lautakunnan sekä kaupungin keskushallinnon ja lehdistön edustajille. Tiedotustilaisuuden yhteydessä suoritettiin tutustumiskäynti Ruskeasuon ja Koskelan varikoille.

Laitokselle suoritettujen vierailujen yhteydessä tiedotustoimisto oli mukana erilaisissa järjestelytehtävissä.

Liikennekartasta, kuljettajarahastusta ja itsepalvelua käsittelevistä esitteistä otettiin kertomusvuonna uusitut painokset. Samoin uusittiin raitiolinjan 3T esite.

Sisäistä tiedotustoimintaa harjoitettiin molempien henkilökuntalehtien välityksellä. Liikennepeili, joka lähetetään postitse kaikille henkilökunnan ja lautakunnan jäsenille sekä kaupungin muille laitoksille, ilmestyi kertomusvuonna 5 nä numerona. Meiltä- ja Muualta-lehtinen ilmestyi v. 1969 18 kertaa.

Lehtien sisältö käsitteli laitosta, liikennettä yleensä ja henkilökuntaa sekä sen harrastuksia mahdollisimman monipuolisesti.

Kaupunginvaltuustolle järjestettiin tutustumismahdollisuus laitoksen työkohteisiin. Se päätettiin tiedotustilaisuuteen Kallion virastotalossa, jossa laitoksen toimintaa lisäksi havainnollistettiin näyttelyn avulla. Stadsfullmäktige anordnades möjlighet att bekanta sig med trafikverket. Besöket avslutades med ett informationstillfälle i ämbetshuset i Berghäll där även en utställning angående verket hade arrangerats. The City Council visited the different sites of the Authority's operation. The visit ended with an information session in the city administration building in Kallio where an exhibition concerning the Transport Authority had been arranged simultaneously.

MARKKINOINTI

Myynti- ja neuvontatoimiston toiminta keskittyi liikennelaitoksen markkinoinnin kehittämiseen ja monipuolistamiseen, samoin yleisöpalvelun parantamiseen.

Yleisöpalvelua tehostettiin avaamalla uudet myyntipisteet maaliskuun lopulla Ympyrätalossa ja Puotilassa oleviin Rautatiekirjakaupan kioskeihin. Samalla voitiin Kallion virastotalossa sijainneen myynti- ja neuvontapisteen toiminta tarpeettomana lopettaa.

Yhteistoimintaa suurten yleisötilaisuuksien järjestäjien kanssa kehitettiin. Esi-merkkeinä tästä mainittakoon Kaupunginteatterin ja liikennelaitoksen yhteismainonta liikennevälineissä ja teatteriesitteissä sekä ylimääräiset yleisökuljetukset Jäähallilta Asema-aukiolle.

Erityisen kongressilipun perustamisesta Helsingissä toimeenpantavien urheilukisojen, kongressien ja kokousten osanottajille lautakunta teki ehdotuksen 15.10.1969.

Lipun käyttöönotto siirtyi kuitenkin seuraavan vuoden puolelle.

Turistipalveluauto otettiin käyttöön kesäkuun alussa ja se palveli matkailijoita päivittäin Kauppatorilla ja kaupungin kahdella leirintäalueella. Autosta annetun informaation tehokkuudesta ja sen saavuttamasta suosiosta samoin kuin tähän toimintaan liittyneestä matkailijalippujen mainoskampanjasta suurimmalta osaltaan johtui matkailijalippujen myynnin kasvu 30 %:lla viime vuoden aikana.

Matkalippujen kokonaisympäyksen kehityksessä vuoden 1969 aikana on myös huomattava myynnin vähenemisen selvä hidastuminen. Tähän ovat markkinointitoimenpiteetkin osaltaan vaikuttaneet, joskin markkinointia on tietenkin helpottanut myös yleisen asenteen muuttuminen julkiselle liikenteelle myönteisemmäksi. Lisäksi markkinoinnin avulla on pyritty vapaana olevan kapasiteetin käyttöä lisäämään.

KOULUTUS

Henkilökunnan koulutustoimintaa on edistetty erityisesti laitoksen oman kurssitoiminnan osalta. Kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan ja ulkopuolisten koulutuselinten järjestämille kursseille on myös

lähetetty runsaasti henkilöitä eri toimintasektoreilta.

Omia kursseja ja oppilaita niillä on ollut seuraavasti:

Kurssi	Lukumäärä	Oppilaita
Autonkuljettajakurssi	4	68
Raitiovaunukuljettajakurssi	2	24
Kuljettajarahastuskurssi	4	80
Yleisönopastuskurssi, rahastajille	8	200
Linja-auton tyyppikurssi	5	81
Yhteensä	23	453

Kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan järjestämille kursseille on osallistunut 56 henkilöä. Lisäksi koulutustoimikunta aloitti syksyllä liikennelaitoksen toivomuksesta uudelleenkoulutettavalle henkilökunnalle tarkoitetun toimistotyön peruskursin, jolle osallistui 15 henkilöä.

Ulkopuolisille kursseille on lähetetty 53 henkilöä.

Edellisten lisäksi palontorjunta-, väestönsuojelu- ja työturvallisuustoiminnan yhteydessä on järjestetty näihin liittyvää tarpeellista koulutusta.

PALONTORJUNTA

Korjaamoissa ja varikoissa sattui 4 tulipalon alkua, linja-autoissa ja raitiovaunuissa 6. Kaikki voitiin sammuttaa ilman huomattavia vaurioita. Lisäksi laitoksen henkilökunta ja sammutuskalusto osallistui noin kolmeen kymmeneen ulkopuolisten omistamissa kulkuneuvoissa sattuneen tulipalon sammuttamiseen.

Varikoiden, korjaamoiden ja kiinteistöjen paloturvallisuutta on jatkuvasti parannettu. Mm. niissä on suoritettu kaupunginhallituksen 18.11.1969 tekemän päätöksen mukaiset hormien puhdistukset. Räjähdys-

aineiden säilytystila on järjestetty Koskelan varikon sisäpihalle ja palonarkoja aineita varten on suunniteltu nestevarasto, jota on ruvettu rakentamaan.

Mikäli palotarkastusten yhteydessä on muita puutteellisuuksia todettu, niiden poistamiseksi on ryhdytty toimenpiteisiin.

Koulutustoimintaa on jatkettu entiseen tapaan. Liikenne- ja varikkohenkilökunnalle on pidetty luentoja alkusammutuskaluston käytöstä ja liikkuvan kaluston sekä varikkojen ja korjaamoiden palojärjestelmistä.

VÄESTÖNSUOJELU

Laitoskohtainen väestönsuojelu perustuu kaupunginvaltuuston v. 1961 hyväksymään väestönsuojelujärjestykseen.

Yleisen väestönsuojelun kuljetusyksiköiden perustamisvalmiutta on lisätty.

Perustamistoiminnasta ja siihen liittyvästä linja-autojen muuntamisesta on annettu yksityiskohtainen perustamismääräys ohjeineen.

Yleisen väestönsuojelun koulutustilaisuuksiin on osallistunut 18 henkilöä. Perustamishenkilöstö (34) on perehdytetty tehtäviinsä.

Virasto- ja laitossuojelun kursseilla on ollut 203 henkilöä. Kuljettajarahastuskurssiin liitetyn ensiapukurssin on vuoden kuluessa suorittanut 114 kuljettajaa. Työturvallisuuselimien henkilöstölle annettavan ensiapukoulutuksen aloittamisesta on sovittu kaupungin väestönsuojelutoimiston kanssa.

Koskelan väestönsuojan vastaanottotarkastus on pidetty 10.12.1969. Tämän jälkeen laitoksen kaikki vaadittavat väestösuojat on rakennettu Töölön hallialuetta lukuunottamatta. Se rakennetaan alueen saneerauksen yhteydessä.

TYÖTURVALLISUUSTOIMINTA

Työturvallisuustoimintaa valvoo ja ohjaa työturvallisuustoimikunta. Sen jäseninä ovat työnantajan ja työntekijän edustajat laitoksen korjaamoilta, varikoilta sekä liikennepuolelta. Kullakin varikolla, samoin raitio- ja autoliikenneyksiköillä on omat työturvallisuuselimensä. Laitoksessa toimii työturvallisuusteknikko.

Työnjohto ja työturvallisuuselimet ovat eri työpaikoilla jatkuvasti työskennelleet työturvallisuuden lisäämiseksi.

Kaupungin työturvallisuustarkastajan ja ammattientarkastajien toimesta on suoritettu työturvallisuustarkastuksia.

Todettuja epäkohtia työpaikoissa, -välineissä tai -menetelmissä on korjattu ja täten pyritty pitämään laitoksen työpaikat työturvallisuuden puolesta hyvässä kunnossa.

Työturvallisuuselimien jäsenille järjestettiin syyskaudella kaksipäiväinen työturvallisuuskurssi, jonka yhteydessä pidettiin neljäpäiväinen työturvallisuussuojalaitteiden näyttely.

Vuoden aikana toimeenpantiin jo kuuden kerran koko laitosta käsittävä työturvallisuuskilpailu. Kilpailuun osallistuneista kymmenestä kilpailuryhmästä kahdeksan alitti vuosien 1967—1968 tapaturmamääriensä keskiarvon, voittaja 46,7 %:lla.

Kilpailuun luettiin mukaan vähintään kolmen päivän sairausajan aiheuttaneet tapaturmat. Koko laitoksen osalta näiden määrä, 225 tapaturmaa, väheni vuosien 1967—1968 keskiarvosta 19 %:lla.

Kuuden kilpailuvuoden aikana tapaturmien määrät ovat olleet seuraavat:

	1964	1965	1966	1967	1968	1969
liikenneosasto	187	170	186	159	163	142
teknillinen osasto	194	162	147	133	107	83
Koko laitos	381	332	333	292	270	225

TUOTANTOKOMITEA

Tuotantokomitea on kuluneen toimintavuoden aikana pitänyt yhteensä 10 kokousta.

Kokouspöytäkirjoissa on yhteensä 82 pykälää.

Kokouksissa on käsitelty mm. seuraavia kysymyksiä:

- laitoksen talousarvio (laatimisperusteet)
- työvirheitten aiheuttamien vahinkojen käsittely
- laitoksen kustannuslaskenta ja tilasto-toiminta
- Koskelan varikon sulkeminen kesäksi 1969
- yritysdemokratia
- liikkuvan kaluston käyttösuhteen parantaminen
- vuoden 1970 pääomatalousarvio
- Koskelan varikon sulkeminen kesäksi 1970

— sisäisen informaatiotoiminnan parantaminen.

Viidessä kokouksessa on ollut läsnä asian-tuntijoita alustajina yhteensä kahdeksan henkilöä, joista yksi laitoksen ulkopuolelta.

Tuotantokomitea on keskuudestaan asettanut kaksi työryhmää, toisen valmistelemaan kaluston käyttösuhteen parantamista koskevan kysymyksen käsittelyä ja toisen sisäisen informaatiotoiminnan parantamisen käsittelyä valmistelemaan.

Kokouspöytäkirjat on lähetetty laitoksen johdolle mahdollisia kannanmäärittelyjä sekä toimenpiteitä varten. Lisäksi on kysymyksestä kaluston käyttösuhteen parantaminen jätetty erillinen lausunto laitoksen johdolle.

Tuotantokomitea on tutustunut 50-vuotisjuhlamessuihin 26.9. sekä suorittanut 29.10. opintomatkan Oy Wiima Ab:n autokoritehtaalle, jossa oli valmisteilla laitokselle tilattuja linja-autoja.

ALOITETOIMINTA

Kertomusvuoden kuluessa tehtiin yhdeksän aloitetta, joista kolme palkittiin, palkiosumma nousi yhteensä 170 mk:aan.

HUOLTOKONTTORI

Huoltokonttori suoritti henkilökunnan toimeksiantoja 15 695 kpl sekä edisti henkilökunnan taloudenhoitoa ottamalla vastaan ja hoitamalla jäsentensä rahavaroja.

Lainoja myönnettiin 1 699 kpl yhteismäärältään 1 498 840 mk.

Laitoksen apuna huoltokonttoria koskevis-sa asioissa toimii huoltokonttorin hoitokunta, joka kokoontui kerran viikossa.

Huoltokonttorin jäsenmäärä oli vuoden päättyessä 2 259.

LÖYTÖTAVARA

Löytötavaratoimiston talteenotettujen esineiden lukumäärä oli vuoden lopussa

10 859, joista voitiin toimittaa omistajilleen takaisin 3 175 esinettä.

MUSEO

Museotoimikunta teki laitoksen johdolle esityksiä museon kohentamiseksi mahdollisuuksien mukaan. Esineistöä on saatu jonkin verran lisää ja laitoksen toimintaa esitteleviä valokuvia melko runsaasti. Esineis-

tön ja valokuvien tunnistamista ja rekisteröintiä on jatkettu. Kuva-aineistoa annettiin valtuustolle pidetyn tiedotustilaisuuden yhteydessä järjestettyyn näyttelyyn.

TERVEYSTILANNE

Laitoksen henkilökunnan terveystilanne on ollut tyydyttävä. Ehkäisevään terveydenhoitoon ja työpaikkahygieniaan on kiinnitetty erityistä huomiota.

vastaanotolla käyneitä	14 846
sairaita	12 948
lääkärintodistuksia	7 277
reseptin uudistuksia	3 310
tulotarkastuksia	325
lääkärin määräämiä laboratoriotutkimuksia	5 938
röntgenkuvauksia	1 307
audiometritutkimuksia	427
EKG-sydänfilmejä otettu	551
kotikäyntejä	98
pienoisröntgentarkastuksia	2 981
tarkempana tutkimukseen kutsuttuja	45
uusia tub. tapauksia	2

Terveystilanteen henkilökunta käsitti v.1969 3 lääkäriä, 3 terveysasiantuntijaa, sairaanhoitajan, röntgenhoitajan ja toimistoapulaisen.

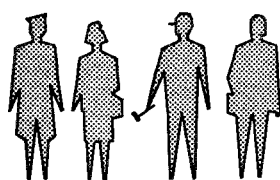
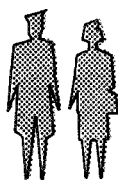
Kiertävän terveysasiantuntijan vastaanotot jatkuivat Koskelassa, Ruhassa, Vallilassa ja Varhassa. Näillä terveysasiantuntijan vastaanotoilla (43) käyntejä oli yhteensä 5 067. Lisäksi poliklinikalla terveysasiantuntijan vastaanotoilla kävi 1 259 henkilöä.

Terveystilanteesta syistä toistaiseksi omaan työhönsä kykenemättömien, mutta muuten työkykyisten henkilöiden tervehdyttämiseksi työterapian avulla on edelleenkin järjestetty kevyttä työtä lääkäriin valvonnan alaisena. Tällaisissa töissä on ollut 57 toipilasta, pääasiassa auton- ja raitiovaununkuljettajia.

Terveystilanteestaan he ovat siirtyneet; omiin ammatteihinsa (27), uuteen tehtävään (17), eläkkeelle (11), eronnut (1).

Kertomusvuoden aikana koko laitoksen henkilökunta kuvattiin pienoisröntgenillä.

HENKILÖKUNNAN LUKUMÄÄRÄN KEHITYS VUOSINA 1963—1969

PERSONALENS UTVECKLING ÅREN 1963—1969
STAFF NUMBERS 1963—1969HENKILÖKUNTA YHTEENSÄ
ANTAL PERSONAL
STAFF, TOTALLIIKENNEHENK.
TRAFIKPERSONAL
OPERATINGTYÖNTEKIJÄT
ARBETARE
WORKERSTOIMIHENK.
FUNKTIONÄRER
OFFICIALSELÄKELÄISET
PENSIONÄRER
PENSIONERS